శ్రీ

సోమేశ్వరస్తవము.

మన్నవ నరసింహకవి

ప్రణీతము.

తెనాలి రజత ముద్రాక్షరశాలయందు

కొమ్మూరి వెంకటాద్రిముత్తయ్యచే

ముద్రింపబడియె.

1922.

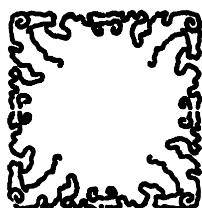
వెల 0-2-6. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

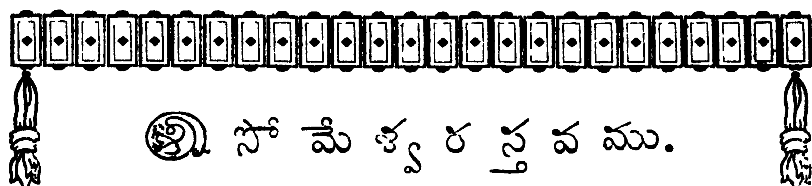
పీఠిక.

మన్నివాసమగు గుంటూరుజిల్లా మన్నవ గ్రామమందు వేంచేసి యున్న శ్రీ చెన్నకేశవస్వామివారిని యేకప్రాసమున చిత్తవిస్మృతి యను శతకమును పూరించిన మీదట అచ్చట వేంచేసియున్న శ్రీ సోమేశ్వరుని యొకానొక కాలంబున భీతిజెందినవాడనై తన్నివారణమునకై వేడి యిందలి 25 వ పద్యము చెప్పితి. ఆ భీతి వెంటనే తొలగినందున యేకప్రాసమున నీ శతకమునుకూడా పూరించితి. యిందలి గుణమును విద్వజ్జనులు నిగ్రహించెదరని నమ్మెదను.

మన్నవ.

మన్నవ నరసింహం.

శ్రీ సోమేశ్వర స్తవము.

మ॥ స్థిరభక్తిం గృతి చెప్ప కేశవునిపైఁ జిత్తస్మృతిం గోరి బా
ధుగ వహా శైలినిఁ గూర్చి యుంకఁ గృతినాథుం జేసి నీపేర న
క్షరమౌ సత్కృతిఁ జెప్పఁ బూనితిని మోక్షం బిచ్చి రక్షింపవే
శరదభ్రద్యుతిదేహ మన్నవ నివాసా! యీశ! సోమేశ్వరా! ॥

మ॥ ధరణిన్ నీకును [illegible] భేదము [illegible] గల్పించి
కొందఱు వాదంబుల గల్పనేర్చిరిఁ [illegible] ద్వైతులై యుంట ని
[illegible] శాంతి
[illegible] ॥ [మణ

శా॥ [illegible] గరిమల బంగ్రాలు సేనియల నానావిధంబులన్ లేక తాఁ
బులు మావుల్ చెలఁగించుచు భేదగతిఁ [illegible] పూజింపఁగాలేని దు
ర్భర సంసార [illegible] ॥ 3

మ॥ తెలివిప్పంగానక సంపలోఁ బవిలి [illegible] తింజెందు [illegible] మా
దిరిఁ బాపాటవినుంటి నేఁతిని ముక్తింగూర్చెదో యింక నా
తనమే ఘోరభవాబ్ధివీచికల [illegible] ॥ 4

మ॥ [illegible] సనిత్యమైన తనువున్ భావించు నిత్యమ్ముగా
స్థిరమై సత్వముఁ దానయై వెలుఁగు జ్యోతిం గూర్చి యొక్కింత నే
పరయంజాలదు నెమ్మనంబు [illegible] సాహాయ్యంబుఁ గావించెదో॥ 5॥

మ॥ అరయన్ నేననుభాగమీతనువునందావంతయున్ లేదటం
చెఱుఁగంజాలితి దీనినామనమునం దేరీతి బంధించి సు
స్థిరమౌ మోక్షపదంబుఁగూర్చెదో భవచ్చిత్తంబె నాభాగ్యమౌ॥శ॥

మ॥ తెలుగన్ నేరిచె రేల్బవల్లు చెడువృత్తింబూని చిత్తంబిటుల్
చరియింపంగననేర ముక్తిననుచున్ సంకల్పరాహిత్యమౌ
వెరవుంజూచెద నీవుఁ దోడ్పడి కృపం బ్రేమించి రక్షింపవే॥శరద॥7

మ॥ మఱిపోక్కుండు తగుల్పకేన్ మదిక నాత్మధ్యానపారాయణై
కరతిన్ సంచరణంబొనర్చు తెఱఁగుం బట్టు కాలంబుతాఁ
దిరుగన్ మోక్షము కందుటెట్టులని భీతింజెందియున్నాడనో॥శరద॥8

మ॥ సిరులొప్పారిన రాజ్యమబ్బిన యశశ్శ్రీలన్ విజృంభించినన్
వరసంతానఫలమ్ములందినఁ దుదిం బ్రాణప్రయాణమ్ము చే
కురువేళన్ వెనువెంట రాఁగలవె కోర్కుల్ మోక్షమునుగూర్చునే
శరద॥ 9

మ॥ నాజన్మంబులలక్షించెనామ మదిలోనా స్మృతింజేయఁగా సం
గాన మే జన్మము మృత్యువున్ విడి పరబ్రహ్మైక్యముంజెందు నా
వెరవు జూపనికేవి పాపజలధిన్ వేమారు ఘూర్ణింపనే॥ శరద॥ 10

మ॥ పరమాహాత్మ్యముఁగోరునట్టి జరాభాగంబుచే నెక్కఁ
గొఱకాకుండిన నాప్తవర్గములపైఁ గూర్మిన్ విడన్ లేక దు
ర్భరజన్మాంబుధిఁ గ్రుంకుచుండి నుఁక నీబాధంబెటుల్ బాపెదో॥
శరద॥ 11

మ॥ గొఱియన్ బెబ్బులిపట్టుకేవడిని లాగుం బ్రాణులన్ మృత్యువా
తతిఁ దీవ్రంబగు బాధలో మునిఁగి చింతం జెందుటన్ నీదుసం
స్మరణంజేయుట దుర్లభంబుగను మోక్షంబెట్లు గూర్చెదో॥శ॥

మ॥ వెరవుంజూపక పాపమ్ము మోక్షమునకై వేమారు ప్రార్థించినన్
జరయున్ మృత్యువుఁ బాఱఁదోలఁగల నీచారిత్ర్యమే మూలనే
నిరహస్యమ్ముగ దాఁచఁజాలవనుచున్ నిక్కమ్మెఱింగించెదన్ ॥శర॥

మ॥ మరుదాకాశములన్ జనించి మది కామక్రోధ మోహాదులన్
మరగెన్ జన్మశతాలనుండి యిఁక నామార్గమ్ముఁ దప్పించి నీ
చరణంబాదునఁ గట్టివేయఁగల యోజన్ వేగఁ జెప్పంగదే ॥శరద॥ 14

మ॥ చెఱువుల్ దప్పిన దీనమానవులఁ బోషింపంగఁ దాఁ బూనినన్
విపులంజేరిచి పూజసల్పిన మహా విద్వాంసుఁడైనన్ భవ
త్కరుణాలేశములేక మోక్షపదమున్ గైకొంటకున్ శక్యమే॥శరద॥

మ॥ మొఱలాలించిన యాతభక్తతతికిన్ మోక్షమ్ముఁ జేకూర్ప నీ
సరివారెవ్వరు లేరటంచ నెడిమూసన్ మ్రొక్కుచున్నాఁడ నా
వెఱపుందీర్పఁగ జన్మబంధవితతిన్ ఛేదించి రక్షింపవే ॥శరద॥ 16

మ॥ సిగులెంతో పొలుపొందకున్న నినుఁబూజింపంగఁ బుష్పంబులున్
దొరకన్ నేరవు శాంతికల్లయనుచున్ దుర్వాదముల్ పూని సో
మరులై కొందఱు బల్కనేర్చిరెదలో మన్నించినం జాలదే ॥శరద॥

మ॥ పసవుల్ నెట్టుమనమ్ము రేల్చనలు దుర్వ్యాపారముల్ బూని యీ
సరణిన్ మెల్లఁగఁ ద్రిప్పివేయుటకు నీచారిత్ర్యమున్ వ్రాయఁగా
దొరకొన్నాఁడను బల్కు తేనియల భక్తుల్ గ్రోలఁగా నీయవే॥శరద॥

మ॥ పరికింపంగ మదీయజీవితము నీపంచేంద్రియోన్మాదమే
చెఱిచెంగాన త్వదీయదివ్యపద రాజీవౌషధిన్ నాహృదం
తరసీమన్ సవభక్తిపూరములతో దట్టంబుగా నాటెదన్ ॥శరద॥ 19

మ॥ గిరులం బిండిగఁ గొట్టునట్టి భుజశక్తిం గల్గి శోభిల్లినన్
సరనాథాళిని గీలుబొమ్మలగతిన్ నాట్యమ్ము లాడించినన్
సిరిఁ జేఁబట్టిన భక్తి లేని యెడ నీచే శిక్షలం బొందడే ॥శరణు॥ 20

మ॥ దురితం బే క్రియఁ గల్గునో సుకృతసంతోషం బెటుల్ కూడునో
అరయం జాలక పోయె నెమ్మనము బాల్యావస్థచే నింక దు
ర్భర సంసారమహాటవిం బడితి నిన్ బ్రార్థింపఁ జేసెందునో ॥శరణు॥ 21

మ॥ ఇరులం గాంచెడు దోలి లోకములు నీ కెంతే మోదమ్ము గూర్చు నా
సరసీజాప్తుని కీర్తి ఘోరతర సంసారాంబుధిం జిక్కి యే
తెరువుం గానని నాకు జ్ఞానమయ మౌ తేజంబుఁ గూర్పంగదే ॥శరణు॥

మ॥ పరిశీలింపఁగ నింద్రియాదులెపుడున్ బంధమ్ముఁ జేకూర్చు న
త్యంతవృత్తిం జనుచుండ జన్మ దమియింతో త్సాహంబు నే దాని వే
మరుభోగించు గుణప్రమత్తుఁడను నా మార్గంబు నీ వాన్పదో
॥శరణు॥ 23

మ॥ ద్విరదంబున్ గ్రక్కుడు బొమ్ము పైఁబడి మదోద్రేకమ్ము మిన్నొక్కఁగన్
గిరిపైనుండి శరీరము ల్లనలకుల్ గీల్కొల్పఁగా దుల్లగన్
మరణాబాధలు జనించు బాధఁ బుడిడింపం బోల వే నాటికిన్ ॥శరణు॥ 24

మ॥ భవమా భీతి సహించి యిట్టులటుగా భావింపఁ గెంతేని యా
గరుణన్ నీ సరివారు లేరని యెద న్గాంక్షించి యున్నాఁడ ని
త్యత్వన్ నాకుఁగల యార్తి పోనడచి యుద్యల్లీల రక్షింపవే ॥శరణు॥ 25

మ॥ వెరవొక్కింత యొదవించునే నేటికి మనోవీధిన్ విచారింపఁగా
మరణంబున్ భవముం దొలంగడు మహాత్మా సర్వభూతాత్ముఁడుం
జెలువొందన్ దెల్సి సమస్తభూతములలో నెంతేని దయం జూచునో ॥శర॥

మ॥ వెఱపుం దీర్చెదవేని నీకుఁగల ప్రావీణ్యమ్ము లోపించు నే
శరణార్థిన్ దయఁజూచితేని నిఁక నైశ్వర్యమ్ముఁ గోల్పోదువే
వరదం బోయెనె నాదు ప్రార్థనలు దెల్పన్ నోచికోకుంటినే ॥శరద॥

మ॥ పరమామ్నాయము వల్లెవేసినను శుంభద్యోగ విద్యోన్నతి-
మెరగంజాలిన యజ్ఞముల్ సల్పినన్ మౌనవ్రతందాల్చి నం
దిరమే నిన్ గననేరకున్న భవబంధంబుల్ వడిన్ వీడఁగా ॥శరద॥ 28

మ॥ నిరసింపందగు రజ్జుసాధనము నిర్ణిద్రప్రభావంబుచేఁ
బరిమార్పందగు చుట్టికొన్న పురులన్ ప్రజ్ఞావిశేషంబుచే
నరగన్ విప్పఁగ ద్రుంచనేరఁడొకఁడున్ నాశాబంధ సందోహము ॥శరద॥

మ॥ కనుసుల్ చెప్పిన పాదముల్ విరిగినన్ గాయంబు శుష్కించినన్
పరతృష్ణాతురచిత్తంబు హేపలిడి దుర్వార ప్రతాపోన్నతిం
బరువుల్ వెట్టుచుగాన దీనిఁ దిగుపన్ శక్యమెట్లౌనొ దే ॥శరద॥ 30

మ॥ శరధుల్ మేరలు మీరిపారినను జంఝామారుత మొక్కుమ్మడిన్
ధరణిన్ గ్రమ్మిన మిన్నుమీఱి పడినన్ ధైర్యంబు రవ్వంతయుం
దొలగన్ నేరదు చిత్తవృత్తిని నిరోధంబూను సుజ్ఞానికిన్ ॥శరద॥

మ॥ పరిణామంబున భవసాగరము ఱిలవీ మాయాశక్తిరాశికిన్
మరణాత్మకు లోనుచేయుగు నామాన్యమౌ జన్మంబునుం
గాను మం చెప్పని కర్మముల్ సలిపి తా మోక్షావనిం జేరెడున్ ॥శరద॥

మ॥ సిరులంబాసి సతీసుతాది జనులన్ శీఘ్రంబు వర్జించి భూ
ధరసీమన్ నివసించిని- దలఁచునా ధన్యాత్ములం దెవ్వరో
పరముల్ గోరెదరంచు వింటిసరియున్ వ్యామోహమంచెంచరే
॥శరద॥ 33

మ॥ దురభిప్రాయములెల్ల నెంచునొకచో తోషించు వేఱొక్కచో
పరుషోక్తుల్ ప్రచరించునొక్కతఱి దర్పంబూను నింకొక్కచో
స్థిరవృత్తిన్ నినుఁజూడనొల్లదు సదా చిత్తంబు బంధించినన్ ॥[illegible]॥

మ॥ గురువుల్ చెప్పిన చెప్పనిమ్ము నినుఁగన్గొంజాలు మార్గమ్ముఁ
దా మరి షడ్వర్గ మడంపనేరక యవిద్యాబాధనుం బాయ నే
ర్పగు లెక్కాదురు దీనినన్యులడఁచి ప్రాశక్య మెట్లయ్యెడిన్ ॥[illegible]॥

మ॥ నిరతంబున్ భవదీయదివ్యపదముల్ నేఁగొల్పఁగాఁబట్టి దు
ర్భర జన్మాంబుధిదాట నెంచితి మహాప్రాగల్భ్య మింకేటికిన్
తరలాజాలక నిల్చెదీనికిఁ దమిన్ సాగునే భోగముల్ ॥[illegible]॥

మ॥ పురుషుల్ మెచ్చను భేకిభేకములఁ దాఁబోకార్చు సర్పాం
బికంబరి మార్చున్ భుజంగంబుఁ దార్క్ష్యమొక జీవవ్రాతముం ద్రుంచగా
జగతిన్ వేఱొక జీవకోటి దయకావాసంబు లేదెచ్చటన్ ॥[illegible]॥

మ॥ గురుశుశ్రూషయొనర్చి బోధవినినం గ్రంథాదులం బాసి
సత్ పరతత్త్వంబున్ సమకూర్పఁజాలినమతిన్ నానాటికిన్ నేర్పుగా
స్థిరవృత్తిన్ నిలుపంగఁజాలు నతఁడే చేపట్టు మోక్షాంగనన్ ॥[illegible]॥

మ॥ పరులన్ దూరక ధర్మముల్ వినుచుఁ బ్రాప్తింబైన లేశంబుచేఁ
బరమానందముఁ జెందుచున్ మదిని దుర్ధ్యానంబులం బాయుచున్
గురులన్ సాధులఁ బూజ సల్పు నతఁడేగున్ దివ్యలోకాళికిన్ ॥[illegible]॥

మ॥ పురముల్ ఘోరవనప్రదేశములగున్ మున్నీరులింకున్ నిశా
కరుఁడున్ భానుఁడు మార్పుఁజెందెదరిఁక న్గ్రాలుం ద్రిలో
కంబులన్ స్థిరమైనదగు తేజమెల్లెడల నక్షీణప్రకాశోన్నతిన్ ॥[illegible]

మ॥ స్థిరభావంబున నెద్ది యేని మదిలోఁ జింతించి యన్యంబికన్
స్మరియింపంబడఁ బోయ డేని యతఁడా జన్మంబగుంగానని
చరణద్వంద్వము నాశ్రయింతు నెపుడున్ జన్మాబ్ధిదాటింపవే ॥శరద॥

మ॥ పరితాపంబు లభింపఁగల్గి నొరసగూర్పన్ నేర్పు లేకుంటచేఁ
పరితోషంబడఁగించు రక్షణమునల్పన్ శక్తి లేకుంటచే
వెరపున్ సౌఖ్యము నెట్టులేవిధనముల్ నిర్జింప లేకున్నచో ॥శరద॥ 42

మ। సిరులెల్లీవియుఁ బూర్వపుణ్యఫలసంసిద్ధిం బ్రకాశించుటన్
సిరి వేగంబె నశించునప్పుణ్యఫలముల్ క్షీణించి నశ్లాటవే
మరలన్ [illegible] ద్వివియోగముల్ [illegible] లుప నేమంబూనుఁ బ్రాజ్ఞుం డిలన్
శరద॥ 43

మ। పురుషార్థంబుల ధర్మమోక్షములకే పుణ్యాత్ములో నూటికో
క్కరు యత్నింతురు చర్థకామములనన్ గాంచింత పేరాసతో
నరు [illegible] నేరుమి లెక్క లేల ధరలో నాశాలగోచాలమున్ ।శరద॥44

మ [illegible] పౌరుషతయుఁ [illegible] పరమాత్మధ్యానపారాయణై
కరతిం [illegible] చరణాబ్జసేవనల బ్రాజ్ఞవ్రాతమిమాంసృశ్యమున్
నిరసించు గలఁడెవ్వవస్తువితతిన్ నిర్జించు చందంబునన్ । శరద॥ 45

మ॥ [illegible] న్నన్ వడిఁ బమ్ముఁ గ్రోధరసమున్ బాధవ్రజంబున్నఁజె
చ్చెరఁ బ్రేమింపు పాపి చుక్కనులవిచున్ శి[illegible] ష్టముల్ గన్నఁదా
[illegible] చున్ జీవికదేవి చిత్తమె [illegible] భేదాకృతిం దాల్చెదున్ ॥శర॥

మ। అరియాజాలము ఘోరసంసృతిని నిద్రావస్థలోనన్న పా
మరుఁడె వ్వేళ [illegible] బుకిల్లదని యూమాయంగనుప్జ్ఞాని సా
[illegible] ను లెత్తి చూచు జలాకాశామిాన జంతుస్థితిన్ ।శరద।

పరసాహాయ్యసహార్నిశంబుఁగాని యెవ్వారెట్టి కార్యంబులన్
జరియింపంబడగుఁగాని నిన్నుమదిలో సంధించి యానంద సా
గరమందోలలనాడువారలకు నేకాంతంబె మేలయ్యెడిన్ ॥శరద॥ 48

తఱుఁగుంగాదె కులాచలంబులిఁక నిత్యంబొక్క పాషాణముల్
విఱుగంగొట్టి హరింతునేని యటులే వేమారు నీనామ సం
స్మరణాభ్యాసముచేసహింపఁదగు నోషగ్రావసందోహముల్ ॥శర॥

మ॥ పరితోషించెడువేళ నొంటరులతో భాషించుకాలంబునన్
జరియింపంబగుపట్ల నీదుపదకంజాతమ్ము మచ్చిత్తభం
భరమైత్లైనియుంబాయకుండు స్థిరభావంబిచ్చి రక్షింపవే ॥శర॥ 50

మ॥ పరలోకంబన నేమి కింకరులిఁక న్బాధించుటేమో మహా
త్తరవాశిక్షు వినింపుటేమొ యనుచో నేతద్వార్త లెట్లున్న ను
మ్మరనై క్షితిజరించెద న్సర్వదశ వేమాఱ్రింబు నూహించిదన్ ॥శరద॥

మ॥ చెఱసాలంబడి కుందుకైనునిగళిన్ స్వేచ్ఛన్విసర్జించు దు
స్తరదుర్గంధమయంబులైన మలమూత్రంబుల్ మెఱుంగనోక వే
మఱ ఘోషింపుమనుండు నన్ను నను సామాన్యంబె జీవాత్మకున్
॥శరద॥ 52

మ॥ పాలంజాలక నిల్వనేరక నిశంబున్ సత్కూపంబులోఁ
జెరువుందెల్పెడివాడులేక బహుళార్తింజెంది ఒవ్వుంను దా
మఱనన్ గేర్చినదెట్లొ సర్వదశ నీమాయాప్రభావంబుచే ॥శరద॥

మ॥ ఎఱుఁగంజాలక నేకజాతి శతమత్తేభంబులంగాన్కగా
స్థిరభక్తిన్ సమకూర్చి మోక్షపదముం జేకొంటకై చూచితిన్
భరమైతోఁచెను కార్యమీవ్రతము నేభంగింబొనర్పించెదో ॥శరద॥

మ॥ పరమానందముఁజెందరేబుధులిటన్ భావంబులాలించుచో
ముసుపుంజూపరె సత్కృతుల్ రసమిటం బోషించుటల్ గాంచుచో
వెలుపింకేటికి నీవనాదుమదిలో వేంచేసిపల్కంపఁగన్ ॥శరద॥ ౫౫

మ॥ పరమోదారితఁబుణ్యాకర్మము లొనర్పంబూను ధర్మాత్ములున్
దురితౌఘంబులఁబొంచనెంచెడి మహాదోషాత్ములుం దుల్యులు
త్తరజన్మాంబుధిఁగ్రుంకి భోగసుమాత్రం బొల్చు భిన్నాకృతిన్
॥శరద॥ ౫6

మ॥ అయుఃన్ వింతలసూక్ష్మదేహమది స్వప్నావస్థయం దెట్టులో
తిరుగున్ వేపట చేనియుండగనక యీ దేహంబు జాగ్రద్దశన్
విలసిల్లెందు సుషుప్తియందివి యిట్లు భేదించ వస్త్రాత్రయిన్ ॥శర॥

మ॥ ముముక్షుత్సౌఖ్యశిఖామణుల్ సమముగా మోహాంబుధిం గ్రుంకిదు
స్తరజన్మాప్తికి నింధనంబగుచు నిస్తంద్ర ప్రభావోన్నతిం
గొనఁగంజాలిన వాసనాతతిని సంపాదింతు రెల్లప్పుడున్ ॥శరద॥ 58

మ॥ పిసులంగూర్పఁగఁజాలునట్టి కిళలార్జింపంగ బంధంబు ము
ప్పిరిగాఁబెంపువహించి మోక్షపదమున్ వేయేండ్లకుం జేరనీ
కరికట్టంగల వంచెఱుఁగునతిఁడే మూర్ఖుండుగా నొప్పెడున్ ॥శరద

మ॥ సిరులుం బుణ్యము లెంతకూడిన వెసన్ క్షీణించు భోగింప న
స్థిరముల్ కాలవశంబుచే పడఁగు నక్షీణప్రకాశోన్నతిం
గరఁగంజాలిన సాధనంబుఁగన శశ్వత్సౌఖ్యముల్ వొప్పడున్ ॥శరద॥

మ॥ దురితంబుల్ పొలియించినాడ నిఁక నాదోషంబులం బాపుమా
చెఱుఁగంగల్కుట లగ్గుకాదనుచు నెంతేనిన్ వృథావాదముల్
నెరపం జాలిరి కొందరట్టి వినుతుల్ నింద్యంబులౌ నెట్టులో ॥శరద॥

పురుషుల్ వాయువునందు సూక్ష్మదశనొప్పంగా వాని శ్వాసానిలం
బురహింజేస్చును ... నిను నేపుణ్యాత్ములుంశాపముం
బొరయఁగా నేరరటంచుఁబల్కఁ జనుచేబుద్ధిఁ విచారింపఁగా ॥౬౨॥

వరయోగీంద్రుల కేనిఁదోపని నినుం బ్రత్యక్షమైనట్లు వే
మరుఁశాస్త్రించుచునుంటిఁగ్రొనుమిఁ మాటాడలేనట్టి శా
లురుతిం దాగ్రహించి తజ్జని మేలుంగూర్చుచందంబునన్ ॥౬౩॥

మ॥ పరతత్త్వమ్ము నొకించు కేని మదిలో భావింప లేకుంటచే
నెఱుఁగంజాలఁడు పామరుండు మదిలో నెంతేని సంకల్పముల్
నెరుఁ జన్మలతావితానము లిఁకం జెందుండు నంచాత్మలో ॥౬౪॥

మ॥ పరులన్ నొవ్వఁగఁ జేయునట్టి పలుకుల్ బంధువ్రజంబున్ నిరా
కరణంబాను పిలాప్పలున హితాప్ర ద్రవ్యాపహారక్రియా
పరతన్ పీడనివాడు గాధవిశితా శాయంబ లేవన్నడున్ ॥౬౫॥ 65

మ పరతత్త్వమ్ము నవాప్తిసేయు మదిలోభక్తి కామాది
దుర్భర షడ్వర్గముచేగు నెట్టులన దర్పస్ఫూర్తి నొప్పారు భూ
వరులంగాంచి క్రియల సేయువడాపన్ కెత్తి రేకింకరుల్ ॥౬౬॥ 66

మ ధరణిన్ మీఱెదరొక్కరొక్కరని విద్యాబుద్ధులందట్టి నే
ర్పరు లెవ్వారల నిన్నుఁగ్గొనుట కభ్యాసంబుఁగా విందఁ జే
తను మోక్షంబటుకాని పోఁ దెలివిలేగున్ గాధవారాశిఁ ॥౬౭॥

మ॥ పరతత్త్వమ్ములరాజు బుద్ధికుహరవ్యాకీర్ణమైయుండు నే
ర్పరులై నిద్దుర జెందువానిదరిఁ జేరన్ నేర వేనాటికిన్
జరయున్ మృత్యువు జన్మకర్మఫల మాశాబంధ సందోహముల్
॥౬౮॥

నరకాబ్ధింబడఁ ద్రోయు నింద్రియములన్ నానాటికిన్ నేర్పుగా
సరవత్తిన్ గుదియించి జ్ఞానపగముం జేకొంటకై యత్నముల్
నెరపంజాలనియట్టి ధీమతులనేనిం గల్పకల్పంబులన్ ॥శరద॥ 69

పొరయున్ జీవుఁడు పూర్వకర్మఫలముల్ భోగింపదేహంబున
త్తఱిబుద్ధీంద్రియ మార్గలంబులను బొందంజాలు నూహల్ వెసన్
దొరలంజేయుఁగఁ గామగుండెదను సంతోషించి భోగించెడున్
॥శరద॥ 70

గురుబోధామృతమానుచున్ గురుతరక్రోధాగ్నిఁజల్లార్పినన్
నిరతంబున్ భవదీయదివ్యపదమున్ నిల్పోపిచూడంగ నె
రసు సంసారపయోధివీచిల సంరంభాత్ములేనాటికిన్ ॥శరద॥ 71

స్థిరభక్తింబడఁద్రోయు విస్మృతియెటుల్ సిద్ధంబుగానుండు స
స్మరణ బల్మఁ బుడోచు గాన స్మృతియింతన్ నీపదధ్యాన తె
త్పరులై విస్మృతిగాంచు మేల్కొను నరుం శాటించు వోక్రియన్
॥శరద॥ 72

॥ ఎఱుఁగన్ చేర్చిన నానాకర్మములలో నెంతేని దుష్కర్మముల్
గరసింపందలపోసి యన్యములచేరిన్ నిష్ఫలాపేక్షగా
కి...త్త్వమ్మును నిల్చియెల్లపు ... జేరు మోక్షావనిన్ ॥శర॥
భృగు... భవమందినన్ ... తయై పోల్పారినన్ మున్నుదా
...హింగూర్చిన పూర్వకర్మఫలముల్ పుంజీభవింపంగఁ జే
... నానారూపములం చెఱుపఁగను బ్రహ్మాండాత్మ విద్యోన్నతిన్
ద॥ 74

శీలింప భవత్స్వరూపమది శుంభద్యోగ విద్యారతిం
ఘంపంగల మానులందువలె నీ సంసారవారాశిలో
...వుంగానని పామరాళియెటులన్ దీపించు దివ్యాకృతిన్ ॥శరద॥

మ॥ ఘరిమళ్ క్షీరములెల్ల వేళలను సేవింపంగ సత్త్వమ్ముచే
కుసుమాసింద్రులకింక సర్వములోగింగ్రోల్ విషంబబ్బు న
శ్వరణింబెల్వియు భిన్నరూపముగు నజ్ఞప్రాజ్ఞ దేహాదుల్
॥శరద॥

మ॥ పరధాన్యాదులఁదస్కరింప మదిలో భావించి తన్మార్గముల్
పరిశోధించుచు నాత్మబంధువుగతిన్ భాషించు చోరక్రియం
బరతత్త్వమ్మునసిల్పి జ్ఞానివిషయవ్యాపారిగాఁదోఁచెదున్ ॥శర॥

మ॥ శరపాదాగ్రములందు శీతము మదింగంపంబు నెమ్మేన ము
మ్మరమౌ చెమ్మటలుద్భవించుతఱి నుష్మద్దివ్య పాదారవిం
దరసంబాని తలంపఁజాల నిపుడుస్యల్లీల రక్షింపవే ॥శరద॥

మ॥ సిరులేపాటుకొలంది ధర్మపథముం జేపట్టి ప్రాజ్ఞుండు సా
దరభావంబున దీనులందనిపి పొందన్ నేర్చు స్వర్గమ్ముఁ బా
మరుఁ డాసంగొని దుర్గతింబొరయు దుర్మార్గ క్రియా లోలుఁడై
॥శరద॥ 7

మ॥ పరమార్థంబునుగన్న ప్రాజ్ఞతతికిం బ్రాణప్రయాణమ్ము చే
కురువేళన్ మదిసత్త్వముం బొరసి యాబ్రహ్మాదు లేవేళలన్
స్థిరభక్తింగొని చూడు నీదుపదముం జేర్చున్ మహాద్యత్నపన్
॥శరద॥ 8

మ॥ పరమానందమునిచ్చు నీపదమునం బల్మారుఁగ్రీడించు నే
ర్పరయన్ లేని జడాత్మసంచయ మసత్యంబైన నారీజనో
త్కరలీలన్ విహరించుఁబొల్గొని సుధం గైకోని చందంబునన్ ॥శర

మ॥ పరమప్రీతినిఁబెంచుచున్న శిశులన్ బంధువ్రజంబున్ సతిన్
చిరకాలంబు మదీయులంచు మదిలో జింతించి బంధంబు ము

ప్పిరిగాఁబెంచెడి పామరుండు గనునే వేయేండ్లకేనిన్ నినున్
||శరద|| 82

మ|| అరయన్ జారుఁడు గోరుచుండు జనశూన్యంబైనదేశంబున
క్కరణిన్ మౌనియుఁగోరుచుండును రహస్యస్థానమెందేని ని
ర్వ్యరకుం గోర్కి సమంబెకాని ఫలముల్ బొల్చున్ విభిన్నాకృతిన్
||శరద|| 83

మ|| పరమాసక్తివహించి బాహ్యవిషయవ్యాపారముల్ జూడఁగా
మరగంజాలు మనోద్విపమ్ముఁబటు సామర్థ్యంబుతో నీదుమం
దిరమున్ దీసుకుఁద్రోయకున్న సుఖమై నిద్రింపలేడెన్నడున్ ||శర||

మ|| చిరుతాళంబులఁ జేతఁబూని విబుధశ్రేణుల్ ముదంబందసు
స్వరయుక్తంబుగ నీపయింబదములంబాడంగ నభ్యాసత
త్పరతఁగన్న వృథాశ్రమంబెయగుఁజిత్తంబన్యవృత్తింగనన్ ||శరద|| 85

మ|| పరులొక్కమ్మడి భక్తశేఖరునిగా భావించువేషాదులన్
ధరియింపన్ ఫలమేమి నీదుపద పద్మధ్యానపారాయణై
కిరతింగాలముఁబుచ్చువారల కయోగ్యంబుల్ గదే వేసముల్ ||శ||

అరయన్ బ్రహ్మము నిత్యమవ్యయము వాచ్యంబప్రమేయంబుగా
రిఱుఁగంజాలి శరీరమన్యమని తానెంతేని యూహించునా
వరయోగీంద్రుఁడు పొందనేరడిఁక నేప్రారబ్ధకర్మాదులన్ ||శరద||

|| నిరతంబున్ మదినీపయిన్ నిలిపి నిర్నిద్రంబుగానొప్పువే
ర్పరులా వారలరణ్యమందు మనినన్ గ్రామాదులన్ నిల్చినం
దొలఁగన్ నేరరు చిత్తవృత్తిని విపత్తుల్ పైపయింగ్రమ్మినన్ ||శర||

మ॥ పరమోత్కృష్టపదమ్మొసంగుమది తాఁబాఁచత్వముం బొందునో
నిరిమణిస్వాంతముని చ్చు నీదుసగుణాకారంబు భావించునో
నగయుంజాలదొకప్పుడేని భవదీయంబైన దివ్యాకృతిన్ ॥శరద॥ 89

మ॥ ఉరుసామర్థ్యమునంబూని బుద్ధితిలపోయుక్ సద్ధర్మానక్రియల్
స్మరియించున్ స్మృతిభూతకాలపుక్రియల్ చర్చించుభావిక్రియా
పరతన్ వెమ్మదిప్రజ్ఞమెల్లపుసు శాంభక్తిలవర్తి చెడున్ ॥శరద॥ 90

మ। పరులన్జూడఁగ నీకు పోకుఁడిల సల్పన్నేర్చు దుష్కృత్యముల్
పలుల నొప్పఁగ నీకలౌకికుఁడు ద్రవ్య బుగొనుగాని బు
ద్ధ్యారు దోషంబుగ దాల్చు లేయనచుఁ జెల్పన్ నీదు నిక్షాస్మృతిన్
॥శరద॥ 91

మ॥ మరణంబున్న భయంబులంగోనపించి నీమంగొప్ప నుష్కృత్పదా
బుహుహార్వాంకము నాశ్రయించు చుంబలం మోక్షాంగనాలింగనా
స్మిత సౌఖ్యంబుగ లంగ జోరగవుగా నీత్వత్కృపాప్రాప్తిచే ॥శరద॥

మ। మొజలింకన్ విరమించుగాదు తనవుగార్నాం నప్పుట్ల దా
ర్పణ చాంచల్యముపొంగ నీక యొంగొ బ్రహ్మోస్వరూపామ్మించు
సుస్థిరవృత్తిన్ నన విన్నగా చెలుఁగు బుద్ధింగూర్పవే మొక్కెదన్
॥శరద॥ 92

మ॥ అరసంబుల షడ్గుణించి యశ్వమును దానార్జింపకున్నట్టువే
మరు కర్మంబులఁగూర్చి జ్ఞానమును సన్మార్గము జూడంగనే
ర్పరయన్ నేరని మానవాధముఁ డవిద్యాబంధము గాయు నే
॥శరద॥ 93

మ॥ మఱిపొక్కండును మాంద్యమొందు జనసామాన్యాటవిం గాలసం
హరణప్రక్రియసల్పుటొండిఁకను నిద్రావస్థయొక్కండుగా
కరిషడ్వర్గము వెంటనంట నినునేధ్యానించు టెట్లో కదే ॥శరద

మ॥ తెరువుందోఁపఁగనీక కార్మొగులు ధాత్రిం గ్రమ్మి వర్షించు న
త్తఱిమించుల్ గనఁజేయునప్పుడపుడుద్యల్లీల మార్గమ్మున
క్కారణిన్ జ్ఞానము బంధమగ్నులకు మోక్షస్థానముంజూపెడున్ ॥శ॥

మ॥ వరతీక్ష్ణాంశుకరాహతింబొరసి యోర్వన్ లేక యల్లాడుచుం
తరురాజంబునుఁ జేరినీ[illegible]నటబొందంగోరు పాంథుండు నా
శరణింగోరు భవాగ్నికిన్ వెఱచు వాస్తవ్యంబు నిన్ జేరఁగన్ ॥శ॥

మ॥ నిరతంబొక్కట నెండవేడిమికి నేనిన్ సైచు పాంథుండు త
త్తరమందుంగడె వర్షబిందువు మొయిందాకంగ నట్లే భవ
త్స్మరణన్ సేయఁగ లేని నెమ్మదియథేచ్ఛన్ సల్పు దుష్కార్యముల్
॥శరద॥ 98

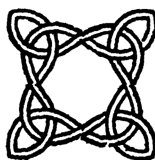
మ॥ మెఱుపుల్ దోఁచినయంత మేఘమున గంభీరధ్వనుల్ బుట్టున
క్కారణింగర్మచయంబునంటి ఫలసంఘాతంబు బొల్పారు నం
చెఱుఁగన్ నేరిచి దుష్క్రియల్ సలుప లేరే వేళలన్ ధీనిధుల్ ॥శర॥

మ॥ దురముంబన్నిన మానవేశ్వరుఁడు పొందుంబాప పంకంబు నా
దురమందుం దన ప్రాణముల్ విడువ నుద్యోగించు ధీరుండు తా
బొరయున్ ముక్తిని త్యాగమెల్లపుడు చూపుంగాదె మోక్షాంగ
నన్ ॥శరద॥ 100

మ॥ ఉరుభక్తిం దగు నాదు తండ్రి మును దైవోపాసకుం డౌట
సత్త్వరలీలన్ భవదీయపాదమననవ్యాపారమే పారఁ జే
కురె మోక్షంబును గూర్చు భారమిఁక నీకుం గట్టియున్నాఁడనో॥౧౦౧॥

మ॥ నరసింహాఖ్యుఁడ మన్నవాన్వయుఁడ నాంధ్రగ్రంధనిర్మాణమే
దురలీలోన్నతుఁడన్ నియోగికులపాథోరాశిచంద్రుండ నీ
వరపద్యావళిఁ గూర్చి నీకొసఁగితిన్ బ్రహ్మార్పణంబంచొగిన్
శరదభ్రద్యుతిదేహ మన్నవనివాసా యీశ సోమేశ్వరా॥ 102

ఇది శ్రీమన్మన్నవ లక్ష్మణమంత్రిపౌత్ర
బుచ్చిరాజామాత్యపుత్ర నరసింహ
కవి ప్రణీతంబైన సోమేశ్వరస్తవము
సంపూర్ణము.

10823